

SPRÁVA Z 51. KONFERENCIE SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI VŠEOBECNÉHO PRAKTICKÉHO LEKÁRSTVA

Peter Lipták

V dňoch 16. –18. októbra 2008 privítali už tradične Bojnice účastníkov 51. konferencie Slovenskej spoločnosti všeobecného praktického lekárstva SLS (SSVPL), ktorá bola jej XXIX. výročnou konferenciou. Organizovala sa ako prvá WHO konferencia všeobecných lekárov na Slovensku.

Via pract., 2008, roč. 5 (12): 543–545

Na 51. konferencii SSVPL sa zúčastnilo viac ako 500 všeobecných lekárov z celého Slovenska, ktorí mali možnosť oboznámiť sa s najnovšími vedeckými poznatkami z rôznych oblastí všeobecnej praktickej medicíny. Dôraz bol položený na ich aplikáciu do dennej praxe všeobecných obvodných lekárov. Počas troch dní odznelo na konferencii Slovenskej spoločnosti všeobecného praktického lekárstva (SSVPL) 71 prednášok od významných našich aj zahraničných klinických profesorov, praktických všeobecných lekárov a expertov na všeobecné lekárstvo a rozvoj primárnej zdravotnej starostlivosti. Hovorilo sa veľmi podrobne aj o kompetenciách všeobecných praktikov pri poskytovaní primárnej starostlivosti orientovanej na pacienta a na komunitu tak, aby táto mohla byť čo najlepšia.

Otvorenie konferencie

Vo štvrtok 16. októbra v úvode vystúpila riaditeľka odboru zdravotnej starostlivosti a ošetrovateľstva sekcie zdravia MZ SR MUDr. **Adriana Liptáková, PhD.**, s pozdravným posolstvom ministra zdravotníctva SR MUDr. **Richarda Rašiho**, ktorým podporil aktivity všeobecných lekárov a prevzal nad našou konferenciou záštitu. Potom konferenciu pozdravil dekan LF UK v Bratislave **prof. MUDr. Peter Labaš, PhD.**, ktorý vyzdvihol dôležitú úlohu všeobecného lekára v zdravotníckom systéme. Za kolegov z ČR vystúpil prednosta Ústavu všeobecného lekárstva 1. LF UK z Prahy MUDr. Bohumil Seifert, ktorý sa podelil s aj pre nás dôležitou informáciou, že ich Spoločnosť všeobecného lékařství ČLS JEP získala možnosť organizovať v roku 2013 v Prahe svetovú konferenciu našej vedeckej svetovej organizácie všeobecných lekárov WONCA WORLD 2013 a vyzval nás na prípravu účasti na túto konferenciu.

Zaujímavá diskusia sa uskutočnila medzi dekanom LF UK profesorom Labašom a prednostom Ústavu všeobecného lekárstva z 1. LF Karlovej univerzity z Prahy B. Seifertom. Dekan Labaš sa zaujímal o existenciu ústavu všeobecného lekárstva na Karlovej univerzite a prejavil záujem zriadiť katedru všeobecného lekárstva aj na LF UK v Bratislave.

Obrázok 1. Účastníci konferencie sledujú prednášky v kinosále Kultúrneho centra v Bojniciach.

Liečba chronických rán a dekubítov

V bloku o liečbe chronických rán a dekubítov odzneli prednášky dekana LF UK v Bratislave a prednostu 1. chirurgickej kliniky, **prof. MUDr. Petra Labaša, PhD.**, prednostu cievnej kliniky NÚSCH Bratislava **prof. MUDr. Vladimíra Šefránka, CSc.**, prednostu kliniky plastickej chirurgie v Bratislave **doc. MUDr. Jozefa Fedeleša, CSc.**, dermatologičky MUDr. **Tatiany Pavlusovej** a farby praktikov hájil vo svojej prednáške všeobecný praktík **MUDr. Peter Lipták**. Z bloku vyplynula potreba rozšíriť kompetencie všeobecných lekárov a umožniť im predpisovanie moderných obväzov a pomôcok potrebných na liečbu komplikovaných pacientov s chronickými ranami a dekubitmi v domácom prostredí tak, ako to umožňujú súčasné poznatky medicínskej vedy.

Kardiológia

V rámci bloku venovanom kardiologickým ochoreniam vystúpili **prof. MUDr. Ján Murín, CSc.**, **prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.**, a **doc. MUDr. Štefan Farský, CSc.** Prednášala sa problematika srdcových infarctov, zlyhávania srdca, problematika diagnostiky a liečby vysokého krvného tlaku.

V podvečernom diskusnom bloku o srdcovo-cievnej prevencii sa trojica našich popredných kardiológov zhodla s predstaviteľmi všeobecných lekárov (**MUDr. Peter Lipták**, **MUDr. Zuzana Nedelková**, **MUDr. Peter Marko**) na nevyhnutnosti pripraviť preventívny kardiovaskulárny program postavený na sieti ambulancií všeobecných lekárov. Jeho realizácia v ambulanciách všeobecných lekárov je predurčená aj tým, že v súčasnosti má každý občan v počítači všeobecného lekára vedenú dátovú kartu, ktorá môže obsahovať údaje, ako je výška krvného tlaku, obvod pása, hodnoty cholesterolu, glykémie a množstva ďalších.

Gastroenterologické ochorenia a lymfómy

V paralelnom bloku sme sa venovali vzdelávaniu v problematike starostlivosti o pacientov s celiakiou a novým diagnostickým metódami v gastroenterológii. Podrobné prednášky informovali o ochoreniach spojených s infekciou *Helicobacter Pylori*, všeobecní lekári boli oboznámení s výsledkami projektu SSVPL SLS – Testuj a lieč. Projekt sa realizuje od začiatku roku 2008. Pacienti s ochoreniami, ktoré spôsobuje HP

Obrázok 2. Predstavitelia medzinárodných organizácií – vľavo dr. Diederik Aarendonk (EFPC), vpravo MUDr. Darina Sedláková, MPH (WHO) a dr. Pim de Graaf (WHO) – v zákutí inštalácie k workshopu o prevencii rakoviny hrubého čreva.

do 45 rokov, sú diagnostikovaní pomocou vyšetrenia na antigén HP zo stolice. Sú liečení v ambulanciách všeobecných lekárov a nie je potrebná invazívna fibroskopia a ani drahý dychový test na HP infekciu. Diagnostiku a vyliečenie pacienta zvládne na úrovni súčasných vedeckých poznatkov všeobecný lekár sám bez potreby konzultovať špecialistu. **Primár MUDr. Rudolf Hrčka, CSc.**, z gastroenterologickej kliniky v Bratislave a prednosta Ústavu všeobecného lekárstva 1. Lekárskej fakulty Univerzity Karlovy z Prahy **MUDr. Bohuslav Seifert** informovali o možnostiach prevencie rakoviny hrubého čreva v SR a ČR. Z diskusie vyplynulo, že na Slovensku by bolo potrebné, aby sa zjednodušilo vykazovanie vyšetrenia OK pre poisťovne tak, aby priebeh skriningového programu nebol umelo brzdený administratívnymi prekážkami.

Veľmi zaujímavé bolo aj večerné pracovné stretnutie o včasnej diagnostike rakovinových ochorení lymfatických uzlín, na ktorom prednášala **MUDr. Veronika Ballová**, predsedníčka Slovenskej myelómovej spoločnosti.

O pandémii cukrovky

V piatok v prednáškach o cukrovke, ktorá je dnes chápaná ako komplexné generalizované srdcovo-cievne ochorenie, zaznelo veľké znepokojenie nad súčasnou pandemiou tohto závažného chronického ochorenia. Na Slovensku je dnes evidovaných 300 000 diabetikov, ale súčasne sa predpokladá, že nediagnostikovanú cukrovku má ďalších 300 000 občanov. Budeme čakať, až títo občania dostanú infarkt, mozgovú porážku alebo oslepnú? Alebo sa ich pokúsime ešte včas vyhľadať a liečiť? To je veľká úloha práve všeobecných lekárov, na tom sa zhodli **prof. MUDr. Jaroslav Rybka, DrSc.**, zo Zlína, nestor Československej diabetológie, **prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc.**, z Martinskej LF, predseda Slovenskej diabetologickej spoločnosti a prezident SSVPL MUDr.

P. Lipták. SSVPL pripravila a bude realizovať v roku 2009 projekt vyhľadávania a liečby diabetikov v ambulanciách všeobecných lekárov a tento projekt, ktorému odbornú pomoc SDS prisľúbil aj profesor Mokáň, môže byť nádejou pre slovenských pacientov s doteraz nepoznanou cukrovkou.

Obrázok 3. MUDr. Anton Hanušín s figurínou na workshope o resuscitácii v malej sále.

Liečba cievnych mozgových príhod

V ďalšom bloku sa hovorilo o náhlych cievnych mozgových príhodách (NCMP), o tom, že v súčasnosti sa ischemické NCMP liečia novou metódou, ktorá je oveľa účinnejšia ako doterajšie. Ide o rozpustenie zrazeniny v upchanej cieve v mozgu, ktorým dochádza k úplnej obnove prerušeného krvného zásobovania mozgových buniek kyslíkom a živinami. Pri novej metóde rozhoduje čas. Pacient musí byť liečený do niekoľko hodín od vzniku ischemickej CMP, preto je rozhodujúca včasná diagnostika podozrenia na cievnu príhodu. A to je práve v rukách obvodného lekára. S touto problematikou veľmi dôkladne oboz-

namil účastníkov **doc. MUDr. Miroslav Brozman, CSc.**, priekopník uvedeného progresívneho postupu liečenia a manažovania CMP na Slovensku.

Workshop o prevencii rakoviny hrubého čreva

S veľkým záujmom sa stretol workshop s deťmi Bojníckej ZŠ k úlohe detí pri prevencii rakoviny hrubého čreva u ich rodičov. V kongresovej sále deti vítal obrovské ružové nafúknuté hrubé črevo. Rekvizita už rok putuje po Slovensku a informuje občanov o tejto dôležitej problematike. S asi 150 deťmi viedla diskusiu **MUDr. Z. Košťálová**, ktorá prejavila veľký kus empatie. Diskutovalo sa o ich stravovacích a pohybových návykoch o fajčení detí o problematike vzťahov rodičov a detí. Deti po skupinkách prechádzali cez hrubé črevo a oboznamovali sa s jeho anatómiou a s tým, ako vyzerá rakovina hrubého čreva, čo sú to predrakovinové štádiá, a ako je možné predísť tomuto ochoreniu u ich rodičov tým, že budú chodiť na pravidelné preventívne prehliadky a budú si dávať vyšetrovať stolicu na skryté krvácanie. Reakcie detí boli veľmi pozitívne a možno povedať, že workshop o zodpovednosti detí za zdravie rodičov sa vydaril. Túto aktivi-

tu si nenechali ujsť ani experti WHO **dr. Pim de Graaf**, splnomocnenec WHO pre rozvoj primárnej starostlivosti v Európe, a **dr. Diederik Aarendonk**, koordinátor Európskeho fóra primárnej starostlivosti (European Forum for Primary Care EFPC), ktorí sa zúčastnili na workshope s veľkým záujmom.

O infekčných chorobách a osteoporóze

V infektologickom bloku prednášok, ktorý zastrešovali prednášatelia z Infekčnej kliniky LF UPJŠ z Košíc, odznela aktualizácia antibiotickej liečby pred jesenným zvýšeným výskytom respiračných och-

Obrázok 4. Účastníci konferencie sledujú so záujmom urologický workshop.

rení v ambulanciách, problematika žltáčiek a HPV infekcie, ktorej prevencia očkovaním by mohla viesť k redukcii výskytu rakoviny krčka maternice u žien.

V krátkom, ale dôležitom bloku o osteoporóze a prevencii patologických fraktúr sa touto problematikou zaoberala **MUDr. Elena Ďurišová** z Hlohovca a **MUDr. Eelena Rexová** z Ružomberka.

Praktické workshopy

V sobotu pokračoval program vzdelávania všeobecných lekárov praktickými ukážkami a nacvičovaním praktických zručností v pracovných skupinách. Najviac zaujal urologický workshop, ktorý viedla všeobecná lekárka z Veľkého Biela **MUDr. Jana Bendová**. **Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.**, z urologického oddelenia zo Skalice hovoril o dôležitej problematike včasnej diagnostiky a liečby benígnej hyperplázie prostaty a **prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc.**, z Brna predniesol nemenej dôležitú problematiku rakoviny prostaty. Bol položený veľký dôraz na digitálne rektálne vyšetrenie, ktoré by mal dôkladne ovládať každý všeobecný lekár. Na cirkulujúcich silikónových modeloch si prítomní precvičili digitálne rektálne vyšetrenie (DRV) a hodnotili rôzne nálezy na prostate.

Mimoriadny záujem vyvolal **blok o resuscitácii**, ktorý nám pripravil **MUDr. Anton Hanušín** zo záchrannej služby EMS Poprad. Všeobecní lekári mali možnosť preskúšať si účinnosť svojej techniky resuscitácie na počítačom monitorovaných figurínach.

Lieková problematika

Dôležitý bol farmakologický blok. **PharmDr. Dominik Tomek, MPH**, prednášal o farmakoekonomike a kategorizácii liekov, všeobecná lekárka **MUDr. Iveta Vaverková** upozornila na preskribčné obmedzenia, ktoré sú prekážkou dostupnosti kvalitnej liečby pre pacientov v teréne primárnej starostlivosti. **MUDr. Pavol Gibala, CSc.**, vedúci sekcie

bezpečnosti liekov Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv (ŠÚKL), mal prednášku o nežiaducich účinkoch liekov a **MUDr. Jana Bendová** informovala o projekte farmakovigilancie, ktorý sa v súčasnosti realizuje v ambulanciách všeobecných lekárov.

Primárna starostlivosť

V logistickom dvojbloku o primárnej starostlivosti za predsedníctva **MUDr. Dariny Sedlákovej, MPH**, riaditeľky kancelárie WHO na Slovensku, za účasti predstaviteľov ministerstva zdravotníctva a už menovaných predstaviteľov WHO a EFPC, ako aj predstaviteľov zdravotných poisťovní, odzneli veľmi dôležité prednášky, ktoré určujú postavenie všeobecných lekárov ako predstaviteľov primárnej zdravotníckej starostlivosti pri budovaní zdravotníctva postaveného na potrebách ľudí aj na Slovensku. O zdravotnej starostlivosti orientovanej na pacienta a na komunitu v Európskom kontexte a o aktivitách Európskeho fóra pre primárnu starostlivosť (EFPC) hovoril jeho koordinátor **dr. Diederik Aarendonk** z Utrechtu v Holandsku a o súčasnej prioritě WHO – rozvoji primárnej starostlivosti hovoril splnomocnenec pre rozvoj primárnej starostlivosti v Európe **dr. Pim de Graaf** z Kodane. Prezident SSVPL **MUDr. P. Lipták** informoval o súčasnej situácii v SR a stupni rozvoja zdravotníckej starostlivosti orientovanej na pacienta a na komunitu v súčasnosti v SR a o možných plánoch do budúcnosti. Riaditeľka odboru zdravotnej starostlivosti a ošetrovateľstva sekcie zdravia MZ SR **MUDr. Adriána Liptáková, PhD.**, hovorila o podpore rozvoja primárnej starostlivosti v SR ako cieľa vlády SR pri reforme zdravotníckeho systému. Ide predovšetkým o podporu integrácie zdravotných a sociálnych služieb v priestore primárnej starostlivosti.

Prednášatelia aj diskutujúci hovorili aj o vládnej konferencii v Talline v júni 2008, kde MZ SR pod-

písalo deklaráciu, z ktorej vyplýva podpora rozvoja primárnej starostlivosti v SR. Hovorilo sa o Svetovej zdravotnej správe WHO 2008, ktorá je celá venovaná budovaniu primárnej zdravotnej starostlivosti, ako najefektívnejšieho prvku zdravotníckeho systému, ktorý umožňuje dosiahnutie zdravia pre všetkých obyvateľov v každej krajine.

Rezonovala aj diskusia o úlohe výmenných lístkov. Konferencia zdôraznila dôležitosť ponechania manažmentu zdravotnej starostlivosti o pacienta v rukách všeobecných lekárov a podporila existenciu výmenných lístkov v terajšej podobe, čo umožňuje efektívne manažovať vyšetrowanie a liečbu pacientov. Ochorenia po určitý stupeň zložitosti lieči všeobecný lekár a k špecialistom odosiela iba ochorenia, ktoré svojou zložitosťou prekračujú jeho možnosti. Budovanie tohto efektívneho systému si však v súčasnosti vyžaduje veľkú pozornosť vlády, MZ SR a zdravotných poisťovní na zlepšenie prístrojového a počítačového vybavenia a rozvoja ľudských zdrojov v sektore všeobecných lekárov.

V ďalšom programe vystúpil hlavný odborník pre všeobecné lekárstvo **doc. MUDr. Ján Gajdošík, PhD.**, viceprezidentka pre kvalitu SSVPL **MUDr. Z. Nedelková**, **MUDr. P. Makara, MPH**, **MUDr. Peter Marko** a predstavitelia poisťovní, za VŠZP hlavný revízný lekár **MUDr. Dušan Michalička, PhD., MPH**, a **Ing. Oravský**, riaditeľ nákupu zo zdravotnej poisťovne Union.

Aktivity SSVPL

O vzrastajúcej aktivite všeobecných lekárov svedčí aj to, že počas konferencie vznikli **nové pracovné skupiny SSVPL SLS**:

- pre včasnú diagnostiku a liečbu chronických rán a cievnych ochorení dolných končatín;
- pre včasnú diagnostiku a liečbu pacientov s DM II – registrovalo sa zatiaľ 38 lekárov z celého Slovenska do pripravovaného pilotného projektu, ktorý začne od januára 2009;
- pre urologické ochorenia.

Rozšíril sa počet lekárov v už **existujúcich pracovných skupinách**:

- pre využitie počítačov a informačných technológií v praktickej medicíne;
- pre diagnostiku a liečbu infekcií HP – Testuj a lieč!
- pre očkovanie.

Ďalšia, **XXX. výročná konferencia SSVPL SLS** sa uskutoční v Bojniciach 15. – 17. októbra 2009.

MUDr. Peter Lipták

prezident SSVPL
www.vpl.sk